

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN VĂN VIỆT

VẬN DỤNG "PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TÍCH CỰC"
TRONG QUÁ TRÌNH DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC HỌC
Ở TRƯỜNG CĐSP NGÔ GIA TỰ - BẮC GIANG

Chuyên ngành: Lý luận và Lịch sử giáo dục

Mã số: 60.14.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học:

PGS. TS. HÀ THỊ ĐỨC

THÁI NGUYÊN, 2009

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN VĂN VIỆT

**VẬN DỤNG "PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TÍCH CỰC"
TRONG QUÁ TRÌNH DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC HỌC
Ở TRƯỜNG CDSP NGÔ GIA TỰ - BẮC GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN, 2009

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN VĂN VIỆT

**VẬN DỤNG "PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TÍCH CỰC"
TRONG QUÁ TRÌNH DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC HỌC
Ở TRƯỜNG CĐSP NGÔ GIA TỰ - BẮC GIANG**

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SỸ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN, 2009

**Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên**

Người hướng dẫn khoa học:

PGS.TS. HÀ THỊ ĐỨC

Phản biện 1:.....

.....

Phản biện 2:.....

.....

**Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn
Họp tại: Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên**

Ngày tháng năm 2009

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

Thư viện trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, ngoài sự nỗ lực cố gắng của bản thân, tôi đã nhận được sự giúp đỡ của nhiều tập thể, cá nhân trong và ngoài trường.

Tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới cô giáo **PGS.TS Hà Thị Đức**, Khoa Tâm lý - Giáo dục, Trường ĐHSP Hà Nội, người đã luôn tận tình hướng dẫn, động viên và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Qua đây, tôi xin gửi lời cảm ơn tới các thầy cô khoa Tâm lý - Giáo dục - ĐHSP Thái Nguyên, tổ Tâm lý - Giáo dục - trường CĐSP Ngô Gia Tự Bắc Giang đã tạo điều kiện thuận lợi nhất cho tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu.

Cuối cùng, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới những người thân trong gia đình, bạn bè và đồng nghiệp những người thân yêu đã luôn bên tôi, động viên và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình hoàn thành khoá học!

Thái Nguyên, ngày 30 tháng 11 năm 2009

Tác Giả

Nguyễn Văn Việt

DANH MỤC CHÚ GIẢI CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
CDSP :	Cao đẳng sư phạm
ĐC:	Đối chứng
GV:	Giảng viên
GD:	Giáo dục
GDH:	Giáo dục học
LLDH:	Lý luận dạy học
LLGD:	Lý luận giáo dục
NCGD:	Nghiên cứu giáo dục
NVSP:	Nghiệp vụ sư phạm
NXBGD:	Nhà xuất bản giáo dục
PP:	Phương pháp
PPDH:	Phương pháp dạy học
PPGD:	Phương pháp giáo dục
QTGD:	Quá trình giáo dục
SV:	Sinh viên
TB:	Trung bình
TLGD:	Tâm lý giáo dục
THCS:	Trung học cơ sở
TN:	Thực nghiệm

Mục lục

Mở đầu	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2 Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khó khăn nghiên cứu.....	2
4. Đối tượng nghiên cứu.....	2
5. Giả thuyết khoa học.....	3
6. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu.....	3
8. Phạm vi nghiên cứu.....	4
Nội dung	5
1.1. Lịch sử của vấn đề nghiên cứu.....	5
1.1.1 Tư tưởng “dạy học tích cực” trong lịch sử giáo dục và nhà trường... ..	5
1.1.2 Ý kiến của các tác giả Việt Nam bàn về PPDH tích cực.....	7
1. 2. Cơ sở lý luận của việc vận dụng phương pháp dạy học tích cực.....	9
1.3. Khái quát về phương pháp dạy học và phương pháp dạy học tích cực..	10
1.3.1 Khái niệm phương pháp dạy học.....	10
1.3.2. Phương pháp dạy học tích cực.....	16
1.3.3 Các PPDH tích cực trong quá trình dạy học môn giáo dục học và khái quát một số phương pháp cụ thể.....	23
1.3.3.1 Phương pháp động não.....	24
1.3.3.2 Phương pháp thảo luận.....	31
1.4 Các nguyên tắc chỉ đạo việc vận dụng PPDH tích cực trong giảng dạy môn giáo dục học và các điều kiện để vận dụng PPDH tích cực.....	37
1.4.1 Nguyên tắc chung trong việc vận dụng PPDH tích cực.....	37

1.4.2 Điều kiện để vận dụng PPDH tích cực.....	39
Kết luận chương I.....	43
Chương II: Thực trạng vận dụng PPDH nói chung, PPDH tích cực nói riêng trong quá trình dạy học môn Giáo dục học ở trường CĐSP Ngô Gia Tự Bắc Giang.....	44
2.1 Vài nét về nhà trường CĐSP Ngô Gia Tự Bắc Giang và đặc điểm của môn giáo dục học.....	44
2.1.1. Vài nét về nhà trường và sinh viên CĐSP Ngô Gia Tự Bắc Giang....	44
2.1.2 Đặc điểm của môn giáo dục học.....	46
2.2 Thực trạng học tập môn giáo dục học của sinh viên (SV) trường CĐSP Ngô Gia Tự Bắc Giang.....	47
2.3 Thực trạng nhận thức về PPDH tích cực trong quá trình dạy học môn GHD ở trường CĐSP Bắc Giang.....	51
2.4 Các nguyên nhân chủ quan, khách quan của thực trạng.....	63
Kết luận chương II.....	65
Chương III: Thiết kế bài học môn giáo dục học theo PPDH tích cực.....	66
3.1 Khái quát về quy trình vận dụng PPDH tích cực trong dạy học môn giáo dục học ở trường CĐSP Ngô Gia Tự Bắc Giang (kết hợp 2 phương pháp tích cực).....	66
3.2 Thực nghiệm sư phạm.....	67
3.2.1 Khảo sát đầu vào và phân tích kết quả ở hai nhóm thực nghiệm và đối chứng.....	69
3.2.2 Tiến trình thực nghiệm.....	72
3.2.3 Kiểm tra, đánh giá thực nghiệm lần 1.....	75

3.2.4 Xử lý kết quả thực nghiệm.....	76
3.2.5 Phân tích các chỉ tiêu hỗ trợ.....	85
Kết luận chương III.....	88
Kết luận	89
1. Kết luận.....	89
2. Khuyến nghị.....	90
2.1 Đối với trường CĐSP Ngô Gia Tự Bắc Giang.....	90
2.2 . Đối với giảng viên giảng dạy môn GDH.....	90
Tài liệu tham khảo.....	92

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Lịch sử nhân loại đã bước sang một kỷ nguyên mới, kỷ nguyên của thông tin, tri thức. Thông tin và tri thức được coi là tài sản vô giá, là quyền lực tối ưu của mỗi quốc gia. Sự phát triển như vũ bão của khoa học kỹ thuật và công nghệ đã dẫn đến sự gia tăng nhanh chóng khối lượng tri thức của nhân loại cũng như tốc độ ứng dụng vào đời sống xã hội tạo nên sự đa dạng của thế giới. Tình hình đó đã làm thay đổi những quan niệm về giáo dục. Ngày nay, giáo dục được xem là chìa khóa vàng để mỗi người, mỗi quốc gia tiến bước vào tương lai, là ngành sản xuất mà lợi nhuận của nó khó có thể đong đếm được. Giáo dục không chỉ có chức năng chuyển tải những kinh nghiệm lịch sử xã hội của thế hệ trước cho thế hệ sau, mà quan trọng là trang bị cho mỗi người phương pháp (PP) học tập, tìm cách phát triển năng lực nội sinh, phát triển tư duy nội tại, thích ứng được với một xã hội học tập thường xuyên, học tập suốt đời. Để giúp người học đáp ứng được những yêu cầu đó, việc cải cách, đổi mới giáo dục (GD) là một việc làm hết sức cần thiết và cấp bách, trong đó, đổi mới phương pháp giáo dục (PPGD) là khâu then chốt nhất trong quá trình đạt đến mục tiêu đổi mới GD

Nhận thức được việc đổi mới PP giảng dạy và học tập là một trong những vấn đề bức thiết hiện nay ở nước ta, Đảng và Nhà nước cũng như Bộ GD & ĐT đã đưa ra nhiều nghị quyết, chỉ thị nhằm thúc đẩy việc đổi mới PP dạy học ở tất cả các cấp học, bậc học. “Đổi mới phương pháp dạy và học, phát huy tư duy sáng tạo và năng lực đào tạo của người học, coi trọng thực hành, thực nghiệm, ngoại khoá, làm chủ kiến thức, tránh nhồi nhét. học vẹt, học chay” [47; 203 - 204]. Luật giáo dục nước CHXHCNVN năm 2005 (điều 5 khoản 2) đã ghi: “PPGD phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của người học; bồi dưỡng cho người học năng lực tự học, khả